

CITOVANIE DOKUMENTOV PODĽA STN ISO 690:2012

PhDr. Anna Kucianová, PhD.

Slovenská národná knižnica v Martine

Vydávanie odborných a vedeckých časopisov, ako aj monografií, zborníkov a ďalších typov klasických dokumentov nie je v súčasnej finančnej situácii vôbec jednoduché. Jednotlivé vedné odbory sa snažia tvoriť a vydávať dokumenty, v ktorých by svoju odbornú a vedeckú činnosť mohli prezentovať odborníci príslušných vedných odborov, pričom problémy s publikovaním majú predovšetkým mladí nastupujúci autori. Platí to snáď pre všetky vedné odbory, ktoré majú zastúpenie vo vedeckej a odbornej činnosti v Slovenskej republike, ale ako vieme, je to známy jav aj z iných krajín.

V súčasnosti často preferovanou témou je etika písania vedeckých, odborných a kvalifikačných prác. Je potrebné, aby autori všetkých typov prác, či už ide o odborných, vedeckých pracovníkov alebo študentov, využívali príslušné existujúce normy týkajúce sa problematiky citovania a tvorby bibliografických odkazov. Ich cieľom je predovšetkým presná identifikácia zdroja, aby boli uvedené všetky dôležité údaje, ktoré sú povinné pri tvorbe bibliografického odkazu. Dôležité je aj poradie jednotlivých údajov, ktoré umožňujú identifikovať príslušný zdroj a **najvýznamnejšou zásadou je použitie jedinej metódy citovania v celom texte dokumentu.**

Jednotlivé metódy citovania využívajú predovšetkým (popri vedeckých a odborných pracovníkoch, ktorí môžu tvoriť rôzne typy monografických prác, ale aj príspevky do periodík a zborníkov a ďalšie typy materiálov) študenti pri písaní všetkých typov seminárnych, ročníkových, ale hlavne bakalárskych, diplomových, rigorózných a dizertačných prác, ktorí musia dôsledne a presne citovať, aby bolo možné ich tvrdenia overiť. Hoci existujú príslušné medzinárodné a národné normy k problematike metód citovania a tvorby bibliografických odkazov, veľmi často sa možno stretnúť s rôznou a niekedy veľmi rozdielnou interpretáciou týchto noriem v jednotlivých vydavateľstvách, ale aj na vysokých školách a univerzitách, dokonca sa tieto úpravy často líšia aj na katedrách príj. u jednotlivých vyučujúcich. Takýto prístup však spôsobuje obrovské problémy a ide proti pravidlám používania medzinárodných ISO noriem. Problematiku citovania a tvorby bibliografických odkazov by mali dôsledne ovládať predovšetkým vydavatelia publikácií monografického a seriálového typu, či už v klasickej tlačenej alebo elektronickej forme, aby poskytli svojim používateľom obsahovo a formálne správne údaje.

V oblasti metód citovania sa využívala medzinárodná norma ISO 690: 1987, ktorá bola zameraná na citovanie a tvorbu bibliografických odkazov klasických zdrojov a norma ISO 690-2: 1997, ktorá sa zaoberala citovaním a tvorbou bibliografických odkazov elektronických zdrojov. V Slovenskej republike sa využívali normy STN ISO 690: 1998 pre klasické zdroje a STN ISO 690-2: 2001 pre elektronické zdroje. Po viacerých rokoch diskusií a úprav vznikla a bola oficiálne publikovaná norma ISO 690: 2010, čo je už jej tretie, podstatne zrevidované vydanie. Toto nové vydanie zároveň ruší vyššie uvedené medzinárodné normy týkajúce sa tejto problematiky. Odborníci z Technickej komisie ISO/TC 46, t. j. spracovatelia textu sa rozhodli zlúčiť obe pôvodné normy do jedného spoločného textu, ktorý obsahuje nielen popis citovania a tvorby bibliografických odkazov tradičných klasických zdrojov, ale aj rôznych typov elektronických publikácií a ich častí, ako aj rôznych špecializovaných druhov informačných zdrojov. V Slovenskej republike sa pracovalo na preklade uvedenej normy a v máji 2012 vydal Slovenský ústav technickej normalizácie v Bratislave slovenskú verziu normy pod názvom STN ISO 690:

2012, Informácie a dokumentácia. Návod na tvorbu bibliografických odkazov na informačné pramene a ich citovanie (STN 01 0197). Je možné ju použiť na tvorbu bibliografických odkazov a citácií všetkých druhov informačných prameňov, či už ide o monografie, seriály, príspevky, patenty, kartografické materiály, elektronické informačné pramene vrátane počítačového softvéru a databáz, hudby, zvukových záznamov, tlačí, fotografií, grafických a audiovizuálnych diel a pohyblivých obrázkov. Norma sa nevyužíva pre citácie určené na strojovú analýzu a právne citácie, ktoré majú vlastné normy. Zarážajúce je, že norma uvádza, že nepredpisuje štýl a interpunkciu, ale príklady v nej sú uvedené zásadne v takej podobe. Žiaľ, treba poznamenať, že sa v norme vyskytuje množstvo chýb a nepresností, ktoré záverečná redakcia vydavateľa neustriehla, predovšetkým ide o chyby už v anglickej verzii, ktoré ostali neopravené a príklady vlastne odporujú metodickým pokynom, ktoré sú uvedené alebo sa vyskytujú rozdiely v príkladoch uvedených v základných častiach normy oproti príkladom uvedeným v prílohe.

Z tohto dôvodu bol spracovaný tento príspevok, ktorý uvádza najdôležitejšie zmeny a úpravy pri využívaní normy STN ISO 690:2012, príklady citovania rôznych typov dokumentov, v ktorých už sú opravené chyby, ktoré sa vyskytli v anglickej a slovenskej verzii vydané normy ISO 690. V príspevku sú uvedené rovnaké príklady pre všetky 3 metódy citovania, aby z nich bolo zrejmé, v čom sa líšia. Podstatne je rozpracovaná a doplnená hlavne posledná metóda priebežných poznámok, ktorá sa často využíva predovšetkým pri spracovávaní historických tém a spôsobuje veľké ťažkosti a problémy hlavne pri využívaní ohlasov z týchto dokumentov.

Zásadné zmeny boli v norme spracované v **autorských údajoch**. Ako tvorcovia môžu byť uvedené osoby alebo organizácie zodpovedné za obsah citovaného dokumentu. Sú uvedené viaceré roly v stanovenom poradí. Žiaľ, v žiadnom bode nie je jednoznačne uvedený spôsob zápisu jednotlivých rol autorov, iba v príkladoch je uvedená skratka roly editor, ale tiež v rôznych podobách, preto je potrebné túto podobu zjednotiť, odporúča sa skratka s malým písmenom, uvedená za čiarkou. Pri uvedení osobných mien, v prípade potreby, môžu byť uvedené aj doplňujúce údaje na rozlíšenie rovnakých mien. Je možné uviesť aj korporatívnych autorov do autorských údajov, ale je dôležité, aby to bolo v autoritatívnej podobe podľa národného súboru korporatívnych autorít. Pri rovnakých údajoch je možné doplniť údaje napr. o sídle do hranatých zátvoriek, aby bolo možné rovnaké údaje rozlíšiť. Pri korporáciách je dôležité aj uvádzanie nadriadenej a podriadenej inštitúcie. Množstvo autorov nie je obmedzené, môžu byť uvedení aj viacerí. Pri encyklopédiách nebudú uvádzaní autori, ale názov. Rovnako pri zborníkoch z konferencií môže byť uvedený ako prvý prvok názov konferencie. Môžu byť uvádzaní aj podružní tvorcovia a pôvodcovia viacerých vydaní. Dôležité je aj uvádzanie pseudonymov, ak je známy, tak ho možno uviesť, ak pseudonym nie je oficiálne známy a nie je dovolené ho odkryť, tak tento údaj nie je možné uviesť. V prípade anonymných diel citovaných prostredníctvom metódy systému meno a dátum (harvardský systém) sa môže miesto mena tvorcu uviesť pojem „Anonym“. Prvý autor sa uvádza tak, ako v predošlej norme, v inverzii, lebo je základným radiacim prvkom. Priezvisko autora je uvedené vždy verzálami, za ním je čiarka a krstné meno alebo jeho skratka. Jednotliví autori sú navzájom oddelení čiarkou, už sa nevyskytujú dva oddeľovače, pomlčka bola zrušená. Rozdiel je však v tom, že druhý a každý ďalší autor je v prirodzenom slovoslede a nie v inverzii. Rozdiel je aj v počte uvedených autorov, je možné uviesť aj desať autorov, ale ak sa uvádzajú viacerí autori, tak musia byť uvedení všetci alebo iba prvý autor a skratka et al. Novinkou je pri viacerých autoroch uvedenie spojky „a“ pred posledným autorom (v angličtine je to spojka and, pred ktorou je čiarka, to sa týka iba anglického jazyka, ale v slovenčine sa spojka „a“ uvádza bez čiarky podľa gramatických pravidiel slovenčiny). V norme sa, žiaľ, slovenský príklad s viacerými autormi a spojkou „a“ neuvádza, sú tam len anglické príklady. Je dôležité, že v textoch sú uvedené pravidlá o použití národných zvyklostí pri zapisovaní

krstných mien a príp. mien ďalších. Žiaľ, v textoch nie je uvedená možnosť doplnku za meno autora v tvare dátum narodenia a úmrtia, hoci v niektorých príkladoch je tento údaj uvedený. Čo sa týka uvádzania organizácií a skupín, uvádza sa autoritatívny názov a uvádza sa verzámi.

V názvových údajoch je zmena pri uvádzaní slova In:, ktoré sa uvádza s dvojbodkou. Slovo In: sa uvádza pri citovaní článkov alebo kapitol z monografií, ale pri citovaní z periodík nie je povinné. Spracovateľ si môže vybrať dve formy, kompletnú alebo skrátenú formu citovania z periodík. Rovnako je to aj pri zborníkoch, kde sa však navrhuje uvádzanie In: na odlišenie od periodík. Spracovateľ sa však môže rozhodnúť aj pre jednotnú formu uvádzania a všetky príspevky z periodík, zborníkov a ostatných informačných zdrojov uvádzať s In:, ale v celom súbore to musí byť jednotne. Zmena a zjednotenie je aj v uvádzaní názvu zdrojového periodika, za ktorým jednoznačne nasleduje bodka a medzera, nemení sa v závislosti od toho, aký údaj nasleduje za ním, ako to bolo v predošlej norme. Zmena je aj v uvádzaní názvu a podnázvu, medzi týmito dvomi údajmi je dvojbodka, ale má medzeru iba za sebou, nie aj pred sebou, ako to bolo predtým a ako je to v bibliografickom zázname, čo sa javí ako nelogické, pretože interpunkcia vždy vychádzala z odporúčaní ISBD. Súčasťou názvových údajov je aj uvedenie údajov o názve konferencie a informačný zdroj bude uvedený pod týmto údajom a v prípade, ak sa popisuje rovnaká konferencia, možno doplniť dátum a miesto konania konferencie.

Zvláštnosťou tejto normy je, že údaje o mieste vydania a vydavateľstve sú povinné pre všetky druhy informačných zdrojov, čo bude spôsobovať veľké problémy predovšetkým pri elektronických dokumentoch, kde sa tieto údaje vo veľa prípadoch nevyskytujú, ale aj pri rozpise periodík, kde sa tento údaj doteraz vôbec neuvádzal a považujeme ho v mnohých prípadoch za úplne zbytočný. Zmena je aj v prípade interpunkcie medzi miestom vydania a vydavateľstvom, dvojbodka nasleduje tesne za miestom vydania a medzera je len za dvojbodkou pred vydavateľstvom.

Prekvapujúcou zmenou je, že sa vôbec neuvádza rozsah, t. j. počet strán pri dokumentoch monografického typu. Zmeny sú aj v pravidlách o zápise lokalizácie príspevku v periodiku so skratkami o ročníku, čísle a stranách, na ktorých je rozpisovaný príspevok. Novinkou je doplnok podľa amerických citačných štýlov, kde je jednoduchý model zápisu týchto údajov bez akýchkoľvek skratiek. Napr. *Knižnica*. 2001, 2(11-12), 662.

Údaje pre elektronické zdroje sú vo väčšine prípadov prevzaté z predošlého vydania normy ISO 690-2. Sú to údaje pre elektronické monografie, databázy, počítačové programy, elektronické seriálové publikácie, elektronické konferencie, blogy a elektronické správy. Sú to rôzne typy údajov o type média, o požiadavkách na systém, o vydaní, o dátume citovania, o dostupnosti a prístupe, o údajoch pre počítačový softvér. V norme je uvedený nový pojem miesto pojmu citovaný je použitý pojem viewed, čo je prekladané ako zobrazený. Prikláňame sa naďalej k používaniu pojmu citovaný so skratkou cit. Zmena je aj v uvádzaní dostupnosti. Uvádza sa skrátený pojem Dostupné z:. Už nie je potrebné uvádzať adresu v hranatých zátvorkách, aby bol údaj priamo prístupný a uvádza sa bez bodky na konci. Novinkou je aj uvádzanie identifikátora „doi“. Iné identifikátory však uvádzané nie sú.

Informácie o metódach citovania sú uvedené v prílohe A. Je to veľmi prekvapujúce, že autori zvolili v treťom vydaní lokalizáciu metód do prílohy. Spracovatelia zachovali tri základné metódy citovania, ktoré boli uvedené v predošlej norme, ale zmenili im názvy, zmenili ich poradie a revidovali aj viaceré inštrukcie týkajúce sa ich tvorby. V norme sú uvedené 3 metódy citovania:

- **Systém mena a dátumu (harvardský systém)**
- **Číselný systém**
- **Priebežné poznámky.**

V norme sa vôbec neuvádza pri žiadnej metóde **citácia pod čiarou**, z najnovšej verzie normy úplne vypadla. Kvôli lepšej prehľadnosti sa odporúča uvádzanie tejto citácie pri všetkých metódach. Mnohé vysoké školy a univerzity ju vyžadujú a majú ju uvedenú v požiadavkách pre tvorbu záverečných prác. Pri prvej a druhej metóde obsahuje citácia pod čiarou tri základné údaje: autor (priezvisko verzálami), názov a rok. V metóde Číselný systém môže byť súčasťou odkazu pod čiarou aj číslo citácie, pod ktorým je citácia uvedená priamo v texte a pod týmto číslom bude citácia uvedená aj v Zozname bibliografických odkazov tejto metódy. Pri tretej metóde sa uvádza autor a názov, ale podrobnosti o citovaní podľa tretej metódy budú uvedené v ďalšom texte.

Citácia pod čiarou pre 1. metódu:

Bibliografický zborník 1992-93. 2000.

KATUŠČÁK, D. Ako správne písať diplomové práce. 1998.

KUCIANOVÁ, A. Koordinácia bibliografickej činnosti. 2005a.

Citácia pod čiarou pre 2. metódu:

1. KATUŠČÁK, D. Ako správne písať diplomové práce. 1998.

2. KOVAČKA, M., ed. Ľ. V. Rizner. 1994.

3. KUCIANOVÁ, Anna. Peter Liba. 2001.

V metóde systému mena a dátumu sa meno tvorcu a rok vydania prameňa uvádzajú pri citácii v texte. Ak sa meno tvorcu uvádza priamo v texte, v zátvorkách za ním nasleduje rok. Napr. Kimlička (1998). Ak sa však meno v texte nespomína, tak v zátvorke treba uviesť meno a rok v tvare priezvisko (nie verzálami), medzera a rok. Napr. (Kimlička 2001). Chýba čiarka, ktorá bola v predošlej norme. V citáciách na konkrétne časti informačného prameňa sa môže v zátvorkách za rokom uviesť údaj o umiestnení príslušnej časti t.j. číslo strany alebo rozpätie strán. Napr. Kimlička (2002, s. 103-105). Ak majú dva alebo viaceré informačné pramene rovnakého tvorcu a rok, navzájom sa, tak ako podľa predošlej normy, odlišujú malými písmenami, ktoré nasledujú za rokom vnútri zátvoriek. Napr. Kimlička (2004a, s. 120). Ak sa citácie vyskytujú v dvoch prameňoch, uvádzajú sa v jednej zátvorke a medzi údajmi je bodkočiarka a medzera. Napr. (Kimlička 1998; Kovačka 1999).

Odkazy sú usporiadané v Zozname bibliografických odkazov v abecednom poradí priezvisk tvorcov, za ktorými nasleduje čiarka, rok vydania a za ním pri výskyte mena rovnakého autora a roka aj malé písmeno na odlišenie jednotlivých odkazov a citácií.

Zoznam bibliografických odkazov

AHLBORG, H. G., O. JOHNELL, C. H. TURNER, G. RANNEVIK a M. K. KARLSSON, 2003. Bone loss and bone size after menopause. *N. Engl. J. Med.* **349**(3), 327-334. ISSN 0028-4793.

AMBRUŠ, Jozef, ed., 1956. *Ludovít Štúr: dielo v piatich zväzkoch*. 1. vyd. Zv. 2, Slovania, bratia! Doslov Vladimír MATULA. Bratislava: Slovenské vydavateľstvo krásnej literatúry. Naši klasici, zv. 28.

ANDREJČÍKOVÁ, Nadežda, 1999. Komunikácia a kooperácia IS pre knižnice: úvod do komunikačného protokolu Z39.50. In: *Bulletin Centra vedecko-technických informácií SR*. Roč. 3, č. 2, s. 54-59. ISSN 1335-793X.

alebo

ANDREJČÍKOVÁ, Nadežda, 1999. Komunikácia a kooperácia IS pre knižnice: úvod do komunikačného protokolu Z39.50. *Bulletin Centra vedecko-technických informácií SR*. **3**(2), 54-59. ISSN 1335-793X.

- Anonym, 2009. *Dohovor o ochrane svetového kultúrneho a prírodného dedičstva* [online]. [cit. 2009-01-12]. Dostupné z: <http://www.enviroportal.sk/dohovory/dohovory-detail.php?dokument=154>
- Anonym, 2018. Solivar v Prešove. In: *Múzeum.sk* [online]. [cit. 8.11.2018]. ISSN 1212-5075. Dostupné z: https://www.muzeum.sk/solivar_v_presove.html
- BANÍK, Anton Augustín, 2010. *Korešpondencia s Pavlom Horváthom*. 2 s. Rukopis. Metodická diskusia z r. 1911. Umiestnenie: Martin: Slovenská národná knižnica, Archív literatúry a umenia. Signatúra A XC/4-1.
- BEDNÁRIKOVÁ, Mária, 2013. *Úvod do metodológie vied* [online]. Trnava: Trnavská univerzita [cit. 2015-03-10]. ISBN 978-80-8062-620-8. Dostupné z: http://fff.truni.sk/userdata/ebooks/bednarikova_uvod_do_metodologie_vied.pdf
- BERTALANFFY, Ludwig von, 1969. *General Systems Theory*. New York: Braziller.
- Zdroj:
 KIMLIČKA, Štefan, 2004a. *Informačné systémy 1* [online]. Bratislava: Univerzita Komenského [cit. 2005-03-15]. Dostupné z: <http://www.fphil.uniba.sk/kkvi>
- GÁBRIŠ, T., 2005. Návrh obchodnoprávnej úpravy regnikolárnej deputácie in iudicis. In: K. SCHELLE a L. VOJÁČEK, eds. *Stát a právo v období absolutizmu: sborník*. Brno: Masarykova univerzita, s. 175.
- GAJDOŠ, Věslav J., 1972. *Skalické inkunábuly*. Skalica. *ICC British Company Financial Datasheets*. 2012 [online]. Hampton [Middlesex, [G.B.]: ICC Information. Updated April, 01, 2012 [cit. 2012-05-01]. Dostupné z: <http://library.dialog.com/bluesheets/html/bl0562.html>
- INFOS 2001: zborník z 31. medzinárodného informatického sympózia, ktoré sa konalo v dňoch 2.-5. apríla 2001 v Starej Lesnej*. 2001. Bratislava: Spolok slovenských knihovníkov. ISBN 80-85165-84-8.
- ISO 690: 1987, *Documentation – Bibliographic references – Content, form and structure*.
- JAKUBÍKOVÁ, Kornélia, 1995. Čepčenie. In: *Encyklopédia ľudovej kultúry Slovenska 1*. Bratislava: Veda. ISBN 80-224-0235-4.
- JANOVSKÁ, Darina, 2018. Digitálna knižnica Gallica. In: *Knižnica* [online]. Roč. 19, č. 4, s. 16-23 [cit. 2019-04-28]. ISSN 1336-0965. Dostupné z: http://www.snk.sk/images/Edicna_cinnost/Casopis_Kniznica/2018/Kniznica_2018_04.pdf
- KATUŠČÁK, Dušan, 1998. *Ako písať vysokoškolské a kvalifikačné práce*. Bratislava: Stimul. ISBN 80-85697-69-6.
- KOMOROVÁ, Klára, 2005. Najstaršie trnavské tlače v Slovenskej národnej knižnici v Martine. In: *Kniha 2005: zborník o problémoch a dejinách knižnej kultúry*. Martin: Slovenská národná knižnica, s. 341-345. ISBN 80-89023-55-X.
- KOVAČKA, M., ed., 1994. *L.V. Rizner*. Martin: Matica slovenská.
- KOVAČKA, M., ed., 2000. *Bibliografický zborník 1992-93*. Martin: Matica slovenská. ISBN 80-7090-507-7.
- KOVAČKA, Miloš a Anna KUCIANOVÁ, 1998. 35. výročie ŠVK v Banskej Bystrici. In: *Banská Bystrica*. Banská Bystrica: ŠVK, s. 14-16.
- KUCIANOVÁ, Anna, 2001a. Medzinárodné desiatinné triedenie na Slovensku. In: *INFOS 2001: zborník z 31. medzinárodného sympózia, ktoré sa konalo v dňoch 2.-5. apríla 2001 v Starej Lesnej*. Bratislava: Spolok slovenských knihovníkov, s. 293-297.
- KUCIANOVÁ, Anna, 2001b. *Peter Liba: personálna bibliografia: pripravená pri príležitosti významného životného jubilea*. 1. vyd. Nitra: Univerzita Konštantína Filozofa. ISBN 80-8050-414-8.

- KUCIANOVÁ, Anna, 2001c. Významná personálna bibliografia. *Knižnica* [online]. 2(11-12), 662 [cit. 2010-05-15]. ISSN 1336-0965. Dostupné z: http://www.snk.sk/swift_data/source/NBU/Kniznica/11_12_2001/662.pdf
- KUCIANOVÁ, Anna, 2005a. Koordinácia bibliografickej činnosti. *Knižnica*. 6(4), 38-40. ISSN 1335-7026.
- KUCIANOVÁ, Anna, 2005b. Personálie v elektronickej súběžnej Slovenskej národnej bibliografii. In: *Bibliografický zborník 2000-2001* [online]. Martin: Slovenská národná knižnica, s. 136-139 [cit. 2006-01-24]. Dostupné z: http://www.snk.sk/nbuu/Zborník_2000_2001.pdf
- KUCIANOVÁ, Anna, 2010. *Súčasný stav MDT v roku 2010* [online]. Správa pre: Kamila Prextová. 18. október 2010 [cit. 2010-10-19]. Osobná komunikácia.
- Oprava kaplnky v Malinove*. 2019. Umiestnenie: Archív PÚ SR, fond Pamiatkové orgány do roku 1951, Santovka, šk. č. 84, spis č. 11756/1952-V/5.
- PASTIERIKOVÁ, Marta, ed., 2007. *Zborník Slovenského národného múzea v Martine: Etnografia 48*. Roč. CI. Martin: Slovenské národné múzeum. ISBN 80-8060-144-5.
- Po stopách Turzovcov: 6-dielny hraný dokument*. 2011. Réžia Matúš OLHA. Slovenská televízia.
- POTOCKÝ, R. a F. LAMOŠ, 1989. *Pravdepodobnosť a matematická štatistika*. Bratislava: Alfa. ISBN 80-7184-767-4.
- ROHOŇOVÁ, Ľudmila a Mária GAŠPAROVÁ, 2006. *Metodika popisu článkov vo formáte MARC 21 s interpretáciou pravidiel AACR: príručka používateľa: verzia V 2.1*. [online]. Martin: Slovenská národná knižnica [cit. 2006-01-24]. ISBN 80-89023-69-X. Dostupné z: http://www.snk.sk/nbuu/metodika_clanky_MARC21.pdf
<http://www.kis3g.sk/dokumenty/metodika.pdf>
- Slovackije narodnyje skazki. 1988. In: Pavol DOBŠINSKÝ. *Slovackije narodnyje skazki* [online]. Upr. Mária ĎURÍČKOVÁ. [Bratislava]: Mladé letá [cit. 2010-05-11]. Dostupné z: <http://www.rodon.org/other/sns2.htm>
- SOCIÉTÉ DES PRODUITS NESTLÉ S.A., A SWISS BODY CORPORATE, Vevey, [CH], 2000. *Bifidobaktérie a ich použitie*. Pôv. vynál. Dominique BRASSART et al. SK 280680 B6. Int.Cl⁷: C 12N 1/20. 2000-06-12.
- STEINEROVÁ, Jela, 2000. Základy filozofie človeka v knižničnej a informačnej vede. In: Š. KIMLIČKA et al., ed. *Knižničná a informačná veda na prahu informačnej spoločnosti*. Bratislava: Stimul, s. 9-56. ISBN 80-88982-29-4.
- SVOBODOVÁ, Z., 1986. Floristické pomery okresu Nové Zámky. In: J. HÁJIČEK a J. BLAŠKO, eds. *Spríevodca V. západoslovenského tábora ochrancov prírody 1986: Kamenín, okr. Nové Zámky*. Bratislava: Smena, s. 40-80.
- THATCHER, Margaret, 1986. Interview. In: *Six O'Clock News*. BBC 1, 29. Jan., 18:23.
- TKAČÍKOVÁ, D., 1999. Když se řekne digitální knihovna... *Ikaros* [online]. 8(3) [cit. 10.6.2000]. ISSN 1212-5075. Dostupné z: http://ikaros.ff.cuni.cz/ikaros/1999/c08/usti/usti_tkacikova.htm
- UNESCO, 2009. *UNESCO* [online]. [cit. 2009-12-04]. Dostupné z: <http://www.sk.wikipedia.org/wiki/UNESCO>
- V tieni šibeníc, I. časť: trojdielna rozhlasová hra v seriáli Slovenské rody o Daxnerovcoch*. 2005. Slovenský rozhlas, 13. marec a 14. marec, 22:00.
- ZEMÁNEK, P., 2001. The machines for „green works“ in vineyards and their economical evaluation. In: *9th International Conference: proceedings. Vol. 2. Friut Growing and viticulture* [CD-ROM]. Lednice: Mendel University of Agriculture and Forestry, s. 262-268. ISBN 80-7157-524-0.

ŽALMANOVÁ, Alena, 2019. *Problémy MDT v roku 2019* [online]. Správa pre: Kamila Lovenská. 18. október 2019 [cit. 2019-10-19]. E-mailová komunikácia.

V metóde Číselný systém v citácii v texte sú čísla uvedené v okrúhlych zátvorkách alebo v hranatých zátvorkách alebo ako horné indexy odkazujú na informačné pramene v poradí, v akom sa citujú prvýkrát. Následné citácie konkrétneho informačného zdroja dostanú rovnaké číslo ako prvá citácia. Ak sa citujú konkrétne časti informačného prameňa, môžu sa za číslicami uviesť čísla strán atď. **Odkazy na informačné pramene sú usporiadané v Zozname bibliografických odkazov v číselnom poradí v číslovanom zozname.**

Zoznam bibliografických odkazov

1. KATUŠČÁK, Dušan. *Ako písať vysokoškolské a kvalifikačné práce*. Bratislava: Stimul, 1998. ISBN 80-85697-69-6.
2. KOVAČKA, M., ed. *L.V. Rizner*. Martin: Matica slovenská, 1994.
3. KUCIANOVÁ, Anna. *Peter Liba: personálna bibliografia: pripravená pri príležitosti významného životného jubilea*. 1. vyd. Nitra: Univerzita Konštantína Filozofa, 2001. ISBN 80-8050-414-8.
4. *INFOS 2001: zborník z 31. medzinárodného informatického sympózia, ktoré sa konalo v dňoch 2.-5. apríla 2001 v Starej Lesnej*. Bratislava: Spolok slovenských knihovníkov, 2001. ISBN 80-85165-84-8.
5. POTOCKÝ, R. a F. LAMOŠ. *Pravdepodobnosť a matematická štatistika*. Bratislava: Alfa, 1989. ISBN 80-7184-767-4.
6. GAJDOŠ, Vsevlad J. *Skalické inkunábuly*. Skalica, 1972.
7. KOVAČKA, M., ed. *Bibliografický zborník 1992-93*. Martin: Matica slovenská, 2000. ISBN 80-7090-507-7.
8. KUCIANOVÁ, Anna. Medzinárodné desatinné triedenie na Slovensku. In: *INFOS 2001 : zborník z 31. medzinárodného sympózia, ktoré sa konalo v dňoch 2.-5. apríla 2001 v Starej Lesnej*. Bratislava: Spolok slovenských knihovníkov, 2001, s. 293-297.
9. KUCIANOVÁ, Anna. Významná personálna bibliografia. *Knižnica*. 2001, 2(11-12), 662. ISSN 1335-7026.
10. KOVAČKA, Miloš a Anna KUCIANOVÁ. 35. výročie ŠVK v Banskej Bystrici. In: *Banská Bystrica*. Banská Bystrica: ŠVK, 1998, s. 14-16.
11. TKAČÍKOVÁ, D. Když se řekne digitální knihovna... *Ikaros* [online]. 1999, 8(3) [cit. 10.6.2000]. ISSN 1212-5075. Dostupné z: http://ikaros.ff.cuni.cz/ikaros/1999/c08/usti/usti_tkacikova.htm
12. STEINEROVÁ, Jela. Základy filozofie človeka v knižničnej a informačnej vede. In: Š. KIMLIČKA et al., ed. *Knižničná a informačná veda na prahu informačnej spoločnosti*. Bratislava: Stimul, 2000, s. 9-56. ISBN 80-88982-29-4.
13. ANDREJČÍKOVÁ, Nadežda. Komunikácia a kooperácia IS pre knižnice: úvod do komunikačného protokolu Z39.50. *Bulletin Centra vedecko-technických informácií SR*. 1999, 3(2), 54-59. ISSN 1335-793X.
alebo
ANDREJČÍKOVÁ, Nadežda. Komunikácia a kooperácia IS pre knižnice: úvod do komunikačného protokolu Z39.50. In: *Bulletin Centra vedecko-technických informácií SR*. 1999, roč. 3, č. 2, s. 54-59. ISSN 1335-793X.

14. KUCIANOVÁ, Anna. Personálie v elektronickej súbežnej Slovenskej národnej bibliografii. In: *Bibliografický zborník 2000-2001* [online]. Martin: Slovenská národná knižnica, 2005, s. 136-139 [cit. 2006-01-24]. Dostupné z: http://www.snk.sk/nbuu/Zborník_2000_2001.pdf
15. KUCIANOVÁ, Anna. Koordinácia bibliografickej činnosti. *Knižnica*. 2005, 6(4), 38-40. ISSN 1335-7026.
16. KOMOROVÁ, Klára. Najstaršie trnavské tlače v Slovenskej národnej knižnici v Martine. In: *Kniha 2005: zborník o problémoch a dejinách knižnej kultúry*. Martin: Slovenská národná knižnica, 2005, s. 341-345. ISBN 80-89023-55-X.
17. ROHOŇOVÁ, Ludmila a Mária GAŠPAROVÁ. *Metodika popisu článkov vo formáte MARC 21 s interpretáciou pravidiel AACR: príručka používateľa: verzia V 2.1.* [online]. Martin: Slovenská národná knižnica, 2006 [cit. 2006-01-24]. ISBN 80-89023-69-X. Dostupné z: http://www.snk.sk/nbuu/metodika_clanky_MARC21.pdf <http://www.kis3g.sk/dokumenty/metodika.pdf>
18. ISO 690: 1987, *Documentation – Bibliographic references – Content, form and structure*.
19. *Dohovor o ochrane svetového kultúrneho a prírodného dedičstva* [online]. 2009 [cit. 2009-01-12]. Dostupné z: <http://www.enviroportal.sk/dohovory/dohovory-detail.php?dokument=154>
20. UNESCO. *UNESCO* [online]. 2009 [cit. 2009-12-04]. Dostupné z: <http://www.sk.wikipedia.org/wiki/UNESCO>
21. BERTALANFFY, Ludwig von. *General Systems Theory*. New York: Braziller, 1969.
Zdroj:
KIMLIČKA, Štefan. *Informačné systémy I* [online]. Bratislava: Univerzita Komenského, 2004 [cit. 2005-03-15]. Dostupné z: <http://www.fphil.uniba.sk/kkvi>
22. PASTIERIKOVÁ, Marta, ed. *Zborník Slovenského národného múzea v Martine: Etnografia 48*. Roč. CI. Martin: Slovenské národné múzeum, 2007. ISBN 80-8060-144-5.
23. SOCIÉTÉ DES PRODUITS NESTLÉ S.A., A SWISS BODY CORPORATE, Vevey, [CH]. *Bifidobaktérie a ich použitie*. Pôv. vynál. Dominique BRASSART et al. SK 280680 B6. Int.Cl⁷: C 12N 1/20. 2000-06-12.
24. KUCIANOVÁ, Anna. *Súčasný stav MDT v roku 2010* [online]. Správa pre: Kamila Prextová. 18. október 2010 [cit. 2010-10-19]. Osobná komunikácia.
25. SVOBODOVÁ, Z. Floristické pomery okresu Nové Zámky. In: J. HÁJÍČEK a J. BLAŠKO, eds. *Spríevodca V. západoslovenského tábora ochrancov prírody 1986: Kamenín, okr. Nové Zámky*. Bratislava: Smena, 1986, s. 40-80.
26. BANÍK, Anton Augustín. *Korešpondencia s Pavlom Horváthom*. 2010. 2 s. Rukopis. Metodická diskusia z roku 1911. Umiestnenie: Martin: Slovenská národná knižnica, Archív literatúry a umenia. Signatúra A XC/4-1.
27. Slovačkije narodnyje skazki. In: Pavol DOBŠINSKÝ. *Slovačkije narodnyje skazki* [online]. Upr. Mária ĎURÍČKOVÁ. [Bratislava]: Mladé letá, 1988 [cit. 2010-05-11]. Dostupné z: <http://www.rondon.org/other/sns2.htm>
28. GÁBRIŠ, T. Návrh obchodnoprávnej úpravy regnikolárnej deputácie in iudicis. In: K. SCHELLE a L. VOJÁČEK, eds. *Stát a právo v období absolutismu: sborník*. Brno: Masarykova univerzita, 2005, s. 175.
29. ZEMÁNEK, P. The machines for „green works“ in vineyards and their economical evaluation. In: *9th International Conference : proceedings. Vol. 2. Friut Growing and viticulture* [CD-ROM]. Lednice: Mendel University of Agriculture and Forestry, 2001, s. 262-268. ISBN 80-7157-524-0.

30. *ICC British Company Financial Datasheets*. Hampton (Middlesex, G.B.): ICC Information, 2012. Updated April, 01, 2012 [cit. 2012-05-01]. Dostupné z: <http://library.dialog.com/bluesheets/html/bl0562.html>
31. MOSNÝ, P. a L. HUBENBÁK. *Dejiny štátu a práva na Slovensku*. Košice: Aprilla, 2008, s. 239.
32. AHLBORG, H. G., O. JOHNELL, C. H. TURNER, G. RANNEVIK a M. K. KARLSSON. Bone loss and bone size after menopause. *N. Engl. J. Med.* 2003, **349**(3), 327-334. ISSN 0028-4793.
33. *Po stopách Turzovcov: 6-dielny hraný dokument*. Réžia Matúš OLHA. Slovenská televízia, 2011.
34. THATCHER, Margaret. Interview. In: *Six O'Clock News*. BBC 1, 29. Jan. 1986, 18:23.
35. *V tieni šibeníc, I. časť: trojdielna rozhlasová hra v seriáli Slovenské rody o Daxnerovcoch*. Slovenský rozhlas, 13. marec a 14. marec 2005, 22:00.
36. AMBRUŠ, Jozef, ed. *Ludovít Štúr: dielo v piatich zväzkoch*. 1. vyd. Zv. 2, Slovakia, bratia! Doslov Vladimír MATULA. Bratislava: Slovenské vydavateľstvo krásnej literatúry, 1956. Naši klasici, zv. 28.
37. Solivar v Prešove. In: *Múzeum.sk* [online]. 2018 [cit. 8.11.2018]. ISSN 1212-5075. Dostupné z: https://www.muzeum.sk/solivar_v_presove.html
38. BEDNÁRIKOVÁ, Mária. *Úvod do metodológie vied* [online]. Trnava: Trnavská univerzita, 2013 [cit. 2015-03-10]. ISBN 978-80-8062-620-8. Dostupné z: http://fff.truni.sk/userdata/ebooks/bednarikova_uvod_do_metodologie_vied.pdf
39. JAKUBÍKOVÁ, Kornélia. Čepčenie. In: *Encyklopédia ľudovej kultúry Slovenska 1*. Bratislava: Veda, 1995. ISBN 80-224-0235-4.
40. JANOVSÁ, Darina. Digitálna knižnica Gallica. In: *Knižnica* [online]. 2018, roč. 19, č. 4, s. 16-23 [cit. 2019-04-28]. ISSN 1336-0965. Dostupné z: http://www.snk.sk/images/Edicna_cinnost/Casopis_Kniznica/2018/Kniznica_2018_04.pdf
41. *Oprava kaplnky v Malinove*. 2019. Umiestnenie: Archív PÚ SR, fond Pamiatkové orgány do roku 1951, Santovka, šk. č. 84, spis č. 11756/1952-V/5.
42. ŽALMANOVÁ, Alena, 2019. *Problémy MDT v roku 2019* [online]. Správa pre: Kamila Lovenská. 18. október 2019 [cit. 2019-10-19]. E-mailová komunikácia.

V metóde Priebežné poznámky sú citácie spojené s popisom citovaného dokumentu poradovým číslom, ktoré je umiestnené ako horný index alebo v okrúhlych zátvorkách alebo v hranatých zátvorkách. Tieto čísla odkazujú na poznámky, v ktorých môžu byť odkazy na citácie, sú uvedené v takom číselnom poradí, ako sa vyskytujú v texte, čísloje sa priebežne v celom dokumente. Pre každý výrok alebo skupinu výrokov doložených citáciou by sa malo použiť jedno číslo poznámky. Viaceré citácie jedného informačného prameňa by mali mať uvedené samostatné čísla poznámok. Príslušná poznámka môže citovať viac ako jeden dokument. Ak sa nejaký dokument cituje viackrát, nasledujúce citácie dostávajú odlišné čísla. V poznámke, ktorá sa odvoláva na dokument citovaný v predchádzajúcej poznámke, sa buď opakuje úplná citácia (odkaz) alebo by sa malo uviesť priezvisko autora verzálami, skratka odk. a číslo predchádzajúcej poznámky prípadne aj s číslami citovaných strán a pod. Ak sú názvy alebo mená uvedené v skrátenej forme, v prvej poznámke by sa mali vysvetliť všetky skratky alebo by sa mala uviesť informácia, kde sa nachádzajú vysvetlivky.

V metóde priebežných poznámok sa uvádzajú jednotlivé poznámky a citácia pod čiarou je stručná, mala obsahovať autora a názov, ale iba v tom prípade, že je na konci príspevku alebo publikácie uvedený kompletný zoznam bibliografických odkazov.

Zásadne treba upozorniť na fakt, že vo veľa prípadoch bibliografické odkazy uvedené pod čiarou pri evidencii publikačnej činnosti, nie je možné uznať v rámci ohlasov kvôli formálnym chybám. Výrazy typu *tamtiež*, *tamže*, *pozri aj*, *citované dielo*, *detto*, *porovnaj atď.* nie je možné používať v citáciách, lebo sa tým vyradujú ako ohlasy. Pri týchto výrazoch nie je isté, či autor vôbec publikáciu citoval, alebo ju len odporúča na porovnanie, príp. informuje, že zaujímavé informácie k téme možno nájsť aj v publikácii v poznámke. Okrem toho, tieto odkazy sú úplne neprehľadné a ak sú v poznámkach viaceré diela jedného autora, vôbec nie je jasné, ktoré citované dielo má autor na mysli. V mnohých odkazoch sú iba minimálne údaje, na základe ktorých nie je možné príslušnú publikáciu vyhľadať. Treba sprehľadniť aj uvádzanie poznámok a bibliografických citácií v odkazoch. Nemôže nasledovať poznámka a hneď v riadku za ňou citované dielo, takú citáciu tiež nemožno uznať ako ohlas. Poznámka má byť samostatne a jednotlivé odkazy, môže ich byť aj viac, musia každý začínať na samostatnom riadku a uvedená kompletná citácia (ak nie je zoznam bibliografických odkazov), aby mohli byť uznané ako ohlas. Dôležité je odlišovať aj bibliografické záznamy v tých prípadoch, keď nebol použitý originálny zdroj, ale iný, takže je potrebné ich navzájom prepojiť a uviesť aj zdroj, z ktorého boli čerpané informácie.

Je potrebné, aby tieto požiadavky dodržiavali predovšetkým autori, ktorí citujú diela iných autorov, ktoré použili, lebo svojim zlým citovaním spôsobia to, že citovaným autorom sa citovanie ich diela nemôže uznať ako ohlas kvôli chybnému uvedeniu údajov.

Príklad citovania pod čiarou (so zoznamom bibliografických odkazov):

14. KATUŠČÁK, D. Ako správne písať diplomové práce.
15. Bibliografický zborník 1992-93, s. 256.
16. KUCIANOVÁ, A. Koordinácia bibliografickej činnosti, s. 39.
17. KATUŠČÁK, odk. 14, s. 35.
18. Problém nedostupnosti právnych obyčají je potrebné chápať aj s prihliadnutím na jazyk právnej vedy a odbornej i vedeckej literatúry, ktorým boli v Uhorsku latinčina, maďarčina a v menšej miere nemčina.
MOSNÝ, P. a L. HUBENÁK. Dejiny štátu a práva na Slovensku.

Príklad citovania pod čiarou (bez zoznamu bibliografických odkazov)

2. KATUŠČÁK, Dušan. *Ako písať vysokoškolské a kvalifikačné práce*. Bratislava: Stimul, 1998. ISBN 80-85697-69-6.
14. ANDREJČÍKOVÁ, Nadežda. Komunikácia a kooperácia IS pre knižnice: úvod do komunikačného protokolu Z39.50. *Bulletin Centra vedecko-technických informácií SR*. 1999, 3(2), 54-59. ISSN 1335-793X.
29. GÁBRIŠ, T. Návrh obchodnoprávnej úpravy regnikolárnej deputácie in iudicis.
In: K. SCHELLE a L. VOJÁČEK, eds. *Štát a právo v období absolutizmu: zborník*. Brno: Masarykova univerzita, 2005, s. 175.
30. ZEMÁNEK, P. The machines for „green works“ in vineyards and their economical evaluation. In: *9th International Conference : proceedings. Vol. 2. Fruit Growing and viticulture* [CD-ROM]. Lednice: Mendel University of Agriculture and Forestry, 2001, s. 262-268. ISBN 80-7157-524-0.

31. KATUŠČÁK, odk. 2, s. 33.
32. Problém nedostupnosti právnych obyčají je potrebné chápať aj s prihliadnutím na jazyk právnej vedy a odbornej i vedeckej literatúry, ktorým boli v Uhorsku latinčina, maďarčina a v menšej miere nemčina.
MOSNÝ, P. a L. HUBENÁK. *Dejiny štátu a práva na Slovensku*. Košice: Aprilla, 2008, s. 239.
33. ANDREJČÍKOVÁ, odk. 14.
34. AHLBORG, H. G., O. JOHNELL, C. H. TURNER, G. RANNEVIK a M. K. KARLSSON. Bone loss and bone size after menopause. *N. Engl. J. Med.* 2003, **349**(3), 327-334. ISSN 0028-4793.

Norma nepredpisuje pre tretiu metódu Zoznam bibliografických odkazov, ale pre lepšiu využiteľnosť a prehľadnosť sa odporúča vytvoriť buď abecedne usporiadaný zoznam alebo číselne radený podľa jednotlivých poznámok. Ak zoznam nie je vytvorený, musia jednotlivé poznámky pod čiarou obsahovať kompletnú citáciu citovaného dokumentu, aby bolo možné citovaný dokument bez problémov identifikovať a nájsť.

Zoznam bibliografických odkazov (radený abecedne)

- AHLBORG, H. G., O. JOHNELL, C. H. TURNER, G. RANNEVIK a M. K. KARLSSON. Bone loss and bone size after menopause. *N. Engl. J. Med.* 2003, **349**(3), 327-334. ISSN 0028-4793.
- AMBRUŠ, Jozef, ed. *Eudovít Štúr: dielo v piatich zväzkoch*. 1. vyd. Zv. 2, Slovakia, bratia! Doslov Vladimír MATULA. Bratislava: Slovenské vydavateľstvo krásnej literatúry, 1956. Naši klasici, zv. 28.
- ANDREJČÍKOVÁ, Nadežda. Komunikácia a kooperácia IS pre knižnice: úvod do komunikačného protokolu Z39.50. In: *Bulletin Centra vedecko-technických informácií SR*. 1999, roč. 3, č. 2, s. 54-59. ISSN 1335-793X.
alebo
- ANDREJČÍKOVÁ, Nadežda. Komunikácia a kooperácia IS pre knižnice: úvod do komunikačného protokolu Z39.50. *Bulletin Centra vedecko-technických informácií SR*. 1999, **3**(2), 54-59. ISSN 1335-793X.
- BANÍK, Anton Augustín. *Korešpondencia s Pavlom Horváthom*. 2010. 2 s. Rukopis. Metodická diskusia z r. 1911. Umiestnenie: Martin: Slovenská národná knižnica, Archív literatúry a umenia. Signatúra A XC/4-1.
- BEDNÁRIKOVÁ, Mária. *Úvod do metodológie vied* [online]. Trnava: Trnavská univerzita, 2013 [cit. 2015-03-10]. ISBN 978-80-8062-620-8. Dostupné z: http://fff.truni.sk/userdata/ebooks/bednarikova_uvod_do_metodologie_vied.pdf
- BERTALANFFY, Ludwig von. *General Systems Theory*. New York: Braziller, 1969.
- Zdroj:
KIMLIČKA, Štefan. *Informačné systémy I* [online]. Bratislava: Univerzita Komenského, 2004 [cit. 2005-03-15]. Dostupné z: <http://www.fphil.uniba.sk/kkvi>
- Dohovor o ochrane svetového kultúrneho a prírodného dedičstva* [online]. 2009 [cit. 2009-01-12]. Dostupné z <http://www.enviroportal.sk/dohovory/dohovory-detail.php?dokument=154>
- GÁBRIŠ, T. Návrh obchodnoprávnej úpravy regnikolárnej deputácie in iudicis.
In: K. SCHELLE a L. VOJÁČEK, eds. *Štát a právo v období absolutizmu: zborník*. Brno: Masarykova univerzita, 2005, s. 175.
- GAJDOŠ, Věšvlad J. *Skalické inkunábuly*. Skalica, 1972.

- ICC British Company Financial Datasheets [online]. Hampton [Middlesex, G.B.]: ICC Information. Updated April, 01, 2012 [cit. 2012-05-01].
Dostupné z: <http://library.dialog.com/bluesheets/html/bl0562.html>
- INFOS 2001: zborník z 31. medzinárodného informatického sympózia, ktoré sa konalo v dňoch 2.-5. apríla 2001 v Starej Lesnej. Bratislava: Spolok slovenských knihovníkov, 2001. ISBN 80-85165-84-8.
- ISO 690: 1987, *Documentation – Bibliographic references – Content, form and structure*.
- JAKUBÍKOVÁ, Kornélia. Čepčenie. In: *Encyklopédia ľudovej kultúry Slovenska 1*. Bratislava: Veda, 1995. ISBN 80-224-0235-4.
- JANOVSKÁ, Darina. Digitálna knižnica Gallica. In: *Knižnica* [online]. 2018, roč. 19, č. 4, s. 16-23 [cit. 2019-04-28]. ISSN 1336-0965. Dostupné z: http://www.snk.sk/images/Edicna_cinnost/Casopis_Kniznica/2018/Kniznica_2018_04.pdf
- KATUŠČÁK, Dušan. *Ako písať vysokoškolské a kvalifikačné práce*. Bratislava: Stimul, 1998. ISBN 80-85697-69-6.
- KOMOROVÁ, Klára. Najstaršie trnavské tlače v Slovenskej národnej knižnici v Martine. In: *Kniha 2005: zborník o problémoch a dejinách knižnej kultúry*. Martin: Slovenská národná knižnica, 2005, s. 341-345. ISBN 80-89023-55-X.
- KOVAČKA, Miloš. *L.V. Rizner*. Martin: Matica slovenská, 1994.
- KOVAČKA, M., ed. *Bibliografický zborník 1992-93*. Martin: Matica slovenská, 2000. ISBN 80-7090-507-7.
- KOVAČKA, Miloš a Anna KUCIANOVÁ. 35. výročie ŠVK v Banskej Bystrici. In: *Banská Bystrica*. Banská Bystrica: ŠVK, 1998, s. 14-16.
- KUCIANOVÁ, Anna. Medzinárodné desatinné triedenie na Slovensku. In: *INFOS 2001: zborník z 31. medzinárodného sympózia, ktoré sa konalo v dňoch 2.-5. apríla 2001 v Starej Lesnej*. Bratislava: Spolok slovenských knihovníkov, 2001, s. 293-297.
- KUCIANOVÁ, Anna. *Peter Liba: personálna bibliografia: pripravená pri príležitosti významného životného jubilea*. 1. vyd. Nitra: Univerzita Konštantína Filozofa, 2001. ISBN 80-8050-414-8.
- KUCIANOVÁ, Anna. Významná personálna bibliografia. *Knižnica* [online]. 2001, 2(11-12), 662 [cit. 2010-05-15]. ISSN 1336-0965. Dostupné z: http://www.snk.sk/swift_data/source/NBU/Kniznica/11_12_2001/662.pdf
- KUCIANOVÁ, Anna. Koordinácia bibliografickej činnosti. *Knižnica*. 2005, 6(4), 38-40. ISSN 1335-7026.
- KUCIANOVÁ, Anna. Personálie v elektronickej súběžnej Slovenskej národnej bibliografii. In: *Bibliografický zborník 2000-2001* [online]. Martin: Slovenská národná knižnica, 2005, s. 136-139 [cit. 2006-01-24]. Dostupné z: http://www.snk.sk/nbuu/Zbornik_2000_2001.pdf
- KUCIANOVÁ, Anna. *Súčasný stav MDT v roku 2010* [online]. Správa pre: Kamila Prextová. 18. október 2010 [cit. 2010-10-19]. Osobná komunikácia.
- MOSNÝ, P. a L. HUBENÁK. *Dejiny štátu a práva na Slovensku*. Košice: Aprilla, 2008, s. 239. *Oprava kaplnky v Malinove*. 2019. Umiestnenie: Archív PÚ SR, fond Pamiatkové orgány do roku 1951, Santovka, šk. č. 84, spis č. 11756/1952-V/5.
- PASTIERIKOVÁ, Marta, ed. *Zborník Slovenského národného múzea v Martine: Etnografia 48*. Roč. CI. Martin: Slovenské národné múzeum, 2007. ISBN 80-8060-144-5.
- Po stopách Turzovcov: 6-dielny hraný dokument*. Réžia Matúš OLHA. Slovenská televízia, 2011.
- POTOCKÝ, R. a F. LAMOŠ. *Pravdepodobnosť a matematická štatistika*. Bratislava: Alfa, 1989. ISBN 80-7184-767-4.

- ROHOŇOVÁ, Ľudmila a Mária GAŠPAROVÁ. *Metodika popisu článkov vo formáte MARC 21 s interpretáciou pravidiel AACR: príručka používateľa: verzia V 2.1.* [online]. Martin: Slovenská národná knižnica, 2006 [cit. 2006-01-24]. ISBN 80-89023-69-X. Dostupné z: http://www.snk.sk/nbuu/metodika_clanky_MARC21.pdf
<http://www.kis3g.sk/dokumenty/metodika.pdf>
- Slovackije narodnyje skazki. In: Pavol DOBŠINSKÝ. *Slovackije narodnyje skazki* [online]. Upr. Mária ĎURÍČKOVÁ. [Bratislava]: Mladé letá, 1988 [cit. 2010-05-11]. Dostupné z: <http://www.rodon.org/other/sns2.htm>
- SOCIÉTÉ DES PRODUITS NESTLÉ S.A., A SWISS BODY CORPORATE, Vevey, [CH]. *Bifidobaktérie a ich použitie*. Pôv. vynál. Dominique BRASSART et al. SK 280680 B6. Int.CI⁷: C 12N 1/20. 2000-06-12.
- Solivar v Prešove. In: *Múzeum.sk* [online]. 2018 [cit. 8.11.2018]. ISSN 1212-5075. Dostupné z: https://www.muzeum.sk/solivar_v_presove.html
- STEINEROVÁ, Jela. Základy filozofie človeka v knižničnej a informačnej vede. In: Š. KIMLIČKA et al., ed. *Knižničná a informačná veda na prahu informačnej spoločnosti*. Bratislava: Stimul, 2000, s. 9-56. ISBN 80-88982-29-4.
- SVOBODOVÁ, Z. Floristické pomery okresu Nové Zámky. In: J. HÁJIČEK a J. BLAŠKO, eds. *Spríevodca V. západoslovenského tábora ochrancov prírody 1986: Kamenín, okr. Nové Zámky*. Bratislava: Smena, 1986, s. 40-80.
- THATCHER, Margaret. Interview. In: *Six O'Clock News*. BBC 1, 29. Jan. 1986, 18:23.
- TKAČÍKOVÁ, D. Když se řekne digitální knihovna... *Ikaros* [online]. 1999, 8(3) [cit. 10.6.2000]. ISSN 1212-5075. Dostupné z: http://ikaros.ff.cuni.cz/ikaros/1999/c08/usti/usti_tkacikova.htm
- UNESCO. *UNESCO* [online]. 2009 [cit. 2009-12-04]. Dostupné z: <http://www.sk.wikipedia.org/wiki/UNESCO>
- V tieni šibeníc, I. časť: trojdielna rozhlasová hra v seriáli Slovenské rody o Daxnerovcoch*. Slovenský rozhlas, 13. marec a 14. marec 2005, 22:00.
- ZEMÁNEK, P. The machines for „green works“ in vineyards and their economical evaluation. In: *9th International Conference: proceedings. Vol. 2. Friut Growing and viticulture* [CD-ROM]. Lednice: Mendel University of Agriculture and Forestry, 2001, s. 262-268. ISBN 80-7157-524-0.
- ŽALMANOVÁ, Alena, 2019. *Problémy MDT v roku 2019* [online]. Správa pre: Kamila Lovenská. 18. október 2019 [cit. 2019-10-19]. E-mailová komunikácia.

Zoznam bibliografických odkazov (radený podľa čísel)

1. Zoznam použitých skratiek sa uvádza na s. 13.
2. KATUŠČÁK, Dušan. *Ako písať vysokoškolské a kvalifikačné práce*. Bratislava: Stimul, 1998. ISBN 80-85697-69-6.
3. KOVAČKA, M. ed. *L.V. Rizner*. Martin: Matica slovenská, 1994.
4. KUCIANOVÁ, Anna. *Peter Liba: personálna bibliografia: pripravená pri príležitosti významného životného jubilea*. 1. vyd. Nitra: Univerzita Konštantína Filozofa, 2001. ISBN 80-8050-414-8.
5. *INFOS 2001: zborník z 31. medzinárodného informatického sympózia, ktoré sa konalo v dňoch 2.-5. apríla 2001 v Starej Lesnej*. Bratislava: Spolok slovenských knihovníkov, 2001. ISBN 80-85165-84-8.

6. POTOCKÝ, R. a F. LAMOŠ. *Pravdepodobnosť a matematická štatistika*. Bratislava: Alfa, 1989. ISBN 80-7184-767-4.
7. GAJDOŠ, Vševlad J. *Skalické inkunábuly*. Skalica, 1972.
8. KOVAČKA, M., ed. *Bibliografický zborník 1992-93*. Martin: Matica slovenská, 2000. ISBN 80-7090-507-7.
9. KUCIANOVÁ, Anna. Medzinárodné desiatinné triedenie na Slovensku. In: *INFOS 2001 : zborník z 31. medzinárodného sympózia, ktoré sa konalo v dňoch 2.-5. apríla 2001 v Starej Lesnej*. Bratislava: Spolok slovenských knihovníkov, 2001, s. 293-297.
10. KUCIANOVÁ, Anna. Významná personálna bibliografia. *Knižnica*. 2001, **2**(11-12), 662. ISSN 1335-7026.
11. KOVAČKA, Miloš a Anna KUCIANOVÁ. 35. výročie ŠVK v Banskej Bystrici. In: *Banská Bystrica*. Banská Bystrica: ŠVK, 1998, s. 14-16.
12. TKAČÍKOVÁ, D. Kedyž se řekne digitální knihovna... *Ikaros* [online]. 1999, **8**(3) [cit. 10.6.2000]. ISSN 1212-5075. Dostupné z: http://ikaros.ff.cuni.cz/ikaros/1999/c08/usti/usti_tkacikova.htm
13. STEINEROVÁ, Jela. Základy filozofie človeka v knižničnej a informačnej vede. In: Š. KIMLIČKA et al., ed. *Knižničná a informačná veda na prahu informačnej spoločnosti*. Bratislava: Stimul, 2000, s. 9-56. ISBN 80-88982-29-4.
14. ANDREJČÍKOVÁ, Nadežda. Komunikácia a kooperácia IS pre knižnice: úvod do komunikačného protokolu Z39.50. *Bulletin Centra vedecko-technických informácií SR*. 1999, **3**(2), 54-59. ISSN 1335-793X.
alebo
ANDREJČÍKOVÁ, Nadežda. Komunikácia a kooperácia IS pre knižnice: úvod do komunikačného protokolu Z39.50. In: *Bulletin Centra vedecko-technických informácií SR*. 1999, roč. 3, č. 2, s. 54-59. ISSN 1335-793X.
15. KUCIANOVÁ, Anna. Personálie v elektronickej súběžnej Slovenskej národnej bibliografii. In: *Bibliografický zborník 2000-2001* [online]. Martin: Slovenská národná knižnica, 2005, s. 136-139 [cit. 2006-01-24]. Dostupné z: http://www.snk.sk/nbuu/Zbornik_2000_2001.pdf
16. KUCIANOVÁ, Anna. Koordinácia bibliografickej činnosti. *Knižnica*. 2005, **6**(4), 38-40. ISSN 1335-7026.
17. KOMOROVÁ, Klára. Najstaršie trnavské tlače v Slovenskej národnej knižnici v Martine. In: *Kniha 2005: zborník o problémoch a dejinách knižnej kultúry*. Martin: Slovenská národná knižnica, 2005, s. 341-345. ISBN 80-89023-55-X.
18. ROHOŇOVÁ, Ludmila a Mária GAŠPAROVÁ. *Metodika popisu článkov vo formáte MARC 21 s interpretáciou pravidiel AACR: príručka používateľa: verzia V 2.1.* [online]. Martin: Slovenská národná knižnica, 2006 [cit. 2006-01-24]. ISBN 80-89023-69-X. Dostupné z: http://www.snk.sk/nbuu/metodika_clanky_MARC21.pdf
<http://www.kis3g.sk/dokumenty/metodika.pdf>
19. ISO 690: 1987, *Documentation – Bibliographic references – Content, form and structure*.
20. *Dohovor o ochrane svetového kultúrneho a prírodného dedičstva* [online]. 2009 [cit. 2009-01-12]. Dostupné z: <http://www.enviroportal.sk/dohovory/dohovory-detail.php?dokument=154>
21. UNESCO. *UNESCO* [online]. 2009 [cit. 2009-12-04]. Dostupné z: <http://www.sk.wikipedia.org/wiki/UNESCO>

22. BERTALANFFY, Ludwig von. *General Systems Theory*. New York: Braziller, 1969.
Zdroj:
KIMLIČKA, Štefan. *Informačné systémy 1* [online]. Bratislava: Univerzita Komenského, 2004 [cit. 2005-03-15]. Dostupné z: <http://www.fphil.uniba.sk/kkvi>
23. PASTIERIKOVÁ, Marta, ed. *Zborník Slovenského národného múzea v Martine: Etnografia 48*. Roč. CI. Martin: Slovenské národné múzeum, 2007. ISBN 80-8060-144-5.
24. SOCIÉTÉ DES PRODUITS NESTLÉ S.A., A SWISS BODY CORPORATE, Vevey, [CH]. *Bifidobaktérie a ich použitie*. Pôv. vynál. Dominique BRASSART et al. SK 280680 B6. Int.CI⁷: C 12N 1/20. 2000-06-12.
25. KUCIANOVÁ, Anna. *Súčasný stav MDT v roku 2010* [online]. Správa pre: Kamila Prextová. 18. október 2010 [cit. 2010-10-19]. Osobná komunikácia.
26. SVOBODOVÁ, Z. Floristické pomery okresu Nové Zámky. In: J. HÁJČEK a J. BLAŠKO, eds. *Spríevodca V. západoslovenského tábora ochrancov prírody 1986: Kamenín, okr. Nové Zámky*. Bratislava: Smena, 1986, s. 40-80.
27. BANÍK, Anton Augustín. *Korešpondencia s Pavlom Horváthom*. 2010. 2 s. Rukopis. Metodická diskusia z roku 1911. Umiestnenie: Martin: Slovenská národná knižnica, Archív literatúry a umenia. Signatúra A XC/4-1.
28. Slovacckije narodnyje skazki. In: Pavol DOBŠINSKÝ. *Slovackije narodnyje skazki* [online]. Upr. Mária ĎURÍČKOVÁ. [Bratislava]: Mladé letá, 1988 [cit. 2010-05-11]. Dostupné z: <http://www.rondon.org/other/sns2.htm>
29. GÁBRIŠ, T. Návrh obchodnoprávnej úpravy regnikolárnej deputácie in iudicis. In: K. SCHELLE a L. VOJÁČEK, eds. *Stát a právo v období absolutismu: sborník*. Brno: Masarykova univerzita, 2005, s. 175.
30. ZEMÁNEK, P. The machines for „green works“ in vineyards and their economical evaluation. In: *9th International Conference : proceedings. Vol. 2. Friut Growing and viticulture* [CD-ROM]. Lednice: Mendel University of Agriculture and Forestry, 2001, s. 262-268. ISBN 80-7157-524-0.
31. *ICC British Company Financial Datasheets*. Hampton (Middlesex, G.B.): ICC Information, 2012. Updated April, 01, 2012 [cit. 2012-05-01]. Dostupné z: <http://library.dialog.com/bluesheets/html/bl0562.html>
32. KATUŠČÁK, odk. 2, s. 33.
33. MOSNÝ, P. a L. HUBENBÁK. *Dejiny štátu a práva na Slovensku*. Košice: Aprilla, 2008, s. 239.
34. ANDREJČÍKOVÁ, odk. 14.
35. AHLBORG, H. G., O. JOHNELL, C. H. TURNER, G. RANNEVIK a M. K. KARLSSON. Bone loss and bone size after menopause. *N. Engl. J. Med.* 2003, **349**(3), 327-334. ISSN 0028-4793.
36. *Po stopách Turzovcov: 6-dielny hraný dokument*. Réžia Matúš OLHA. Slovenská televízia, 2011.
37. THATCHER, Margaret. Interview. In: *Six O'Clock News*. BBC 1, 29. Jan. 1986, 18:23.
38. *V tieni šibeníc, I. časť: trojdielna rozhlasová hra v seriáli Slovenské rody o Daxnerovcoch*. Slovenský rozhlas, 13. marec a 14. marec 2005, 22:00.
39. AMBRUŠ, Jozef, ed. *Ludovít Štúr: dielo v piatich zväzkoch*. 1. vyd. Zv. 2, Slovania, bratia! Doslov Vladimír MATULA. Bratislava: Slovenské vydavateľstvo krásnej literatúry, 1956. Naši klasici, zv. 28.
40. Solivar v Prešove. In: *Múzeum.sk* [online]. 2018 [cit. 8.11.2018]. ISSN 1212-5075. Dostupné z: https://www.muzeum.sk/solivar_v_presove.html

41. BEDNÁRIKOVÁ, Mária. *Úvod do metodológie vied* [online]. Trnava: Trnavská univerzita, 2013 [cit. 2015-03-10]. ISBN 978-80-8062-620-8. Dostupné z: http://fff.truni.sk/userdata/ebooks/bednarikova_uvod_do_metodologie_vied.pdf
42. JAKUBÍKOVÁ, Kornélia. Čepčenie. In: *Encyklopédia ľudovej kultúry Slovenska 1*. Bratislava: Veda, 1995. ISBN 80-224-0235-4.
43. JANOVSÁ, Darina. Digitálna knižnica Gallica. In: *Knižnica* [online]. 2018, roč. 19, č. 4, s. 16-23 [cit. 2019-04-28]. ISSN 1336-0965. Dostupné z: http://www.snk.sk/images/Edicna_cinnost/Casopis_Kniznica/2018/Kniznica_2018_04.pdf
44. *Oprava kaplnky v Malinove*. 2019. Umiestnenie: Archív PÚ SR, fond Pamiatkové orgány do roku 1951, Santovka, šk. č. 84, spis č. 11756/1952-V/5.
45. ŽALMANOVÁ, Alena, 2019. *Problémy MDT v roku 2019* [online]. Správa pre: Kamila Lovenská. 18. október 2019 [cit. 2019-10-19]. E-mailová komunikácia.

V príspevku boli uvedené informácie o jednotlivých metódach citovania podľa normy ISO 690, o problémoch, ktoré sa vyskytujú pri ich využívaní a návod na riešenie viacerých problémov pri spracovávaní citácií v texte, pod čiarou a v zozname bibliografických odkazov. Podrobnejšie bola rozpracovaná metóda priebežných poznámok, ktorá sa využíva predovšetkým pri spracovávaní príspevkov s historickou problematikou.

Zoznam bibliografických odkazov

- BRATKOVÁ, Eva, 2010. Co přináší třetí vydání mezinárodní normy ISO 690: 2010. *Ikaros* [online], 14(9) [cit. 2012-12-12]. Dostupné z: <http://www.ikaros.cz/node/6358>. URN-NBN:cz-ik6358. ISSN 1212-5075.
- ISO 690: 2010, *Information and documentation – Guidelines for bibliographic references and citations to information resources*.
- KIMLIČKA, Štefan, 2002. *Ako citovať a vytvárať zoznamy bibliografických odkazov podľa noriem ISO 690 pre klasické aj elektronické zdroje*. Bratislava: Stimul, 2002. ISBN 80-88982-57-X.
- STN ISO 690: 2012, *Informácie a dokumentácia. Návod na tvorbu bibliografických odkazov na informačné pramene a ich citovanie*.

Martin, 31. 12. 2019